

WAAROM KUNSTVAKKEN? 10 belangrijke redenen:

Waarom kunstvakken? Deze vraag wordt vaak gesteld...en nog vaker door leerlingen gedacht. Je moet bij de Kunstvakken werkstukken en verslagen maken, en wat leer je daar nu precies van? Waarom krijg ik dat vak nu eigenlijk? Die vraag hoop ik hierbij te beantwoorden. Ik heb daarvoor gebruik gemaakt van onderzoek van Harvard professoren * die onderzocht hebben wat je allemaal leert bij de kunstvakken en dat is meer dan je misschien denkt.

Bij de kunstvakken ontwikkel je kennis over de verschillende kunsten, over vormgeving, materialen en technieken en over kunstgeschiedenis/ cultuurgeschiedenis, maar je leert ook nog heel veel andere mentale vaardigheden die je bij geen enkel ander vak leert, wist je dat? Die vaardigheden houden onder andere in: **1: visueel-ruimtelijke vaardigheden** en **2: interpersoonlijke en intrapersonlijke vaardigheden**, dat zijn bijvoorbeeld vaardigheden in zelfevaluatie, inzicht in je eigen motivatie en die van anderen en de bereidheid om te experimenteren en te leren van fouten. Alles bij elkaar zijn er 10 belangrijke vaardigheden die je bij de kunstvakken leert en die voor elke leerling van belang zijn. Hier volgt de verdere uitleg van elk van die vaardigheden die je bij de kunstvakken leert.

Een van die vaardigheden is

3: doorzettingsvermogen: bij het maken van een beeldend werk: videoclips of fotoseries of bij het maken van een schilderwerk of ruimtelijk werk, weet je dat er altijd lastige momenten zijn. Dat zijn de momenten waarop je doorzettingsvermogen leert ontwikkelen.

Een andere vaardigheid is **4: expressie**, bij de kunstvakken leer je jezelf uitdrukken op allerlei manieren in beelden, woorden en muziek. En bij de Kunstvakken kijken we veel naar het werk van kunstenaars en hoe zij iets maken, waardoor je ook leert inzien hoe een professional werkt en hoe jij in jouw werkwijze daarvan kunt leren. Je leert over de wereld binnen de school en de wereld daarbuiten, in heden en verleden.

Daarnaast zijn er nog een aantal belangrijke vaardigheden, zoals observeren, een mentale voorstelling maken, innovatie door experimenteren, en reflectieve zelfevaluatie.

Leren **5: waarnemen of observeren**, Dat is iets dat we bij de Kunstvakken veel oefenen zonder dat je het misschien zelf echt in de

gaten hebt. We bekijken gebouwen en leren wat je daaraan kunt zien/aflezen; we kijken naar fotografie, film, toneel- en dansvoorstellingen en analyseren deze. Aan de hand van kijkwijzers en uitleg die je in de les krijgt, leer je heel precies te observeren. Het is daarbij belangrijk om op een open manier te kijken, zonder veel vooroordelen, want dan pas kun je nauwkeurig leren observeren. Je leert het verschil tussen observeren en je eigen mening hebben. Ook leer je stereotypen doorzien en dus nauwkeurig en direct te observeren. Dit is voor heel erg veel beroepen van belang, het is in feite de basis voor empirisch onderzoek (onderzoek via de waarneming) dat voor veel wetenschappelijke functies een basis vormt. Kun jij beroepen bedenken waarbij nauwkeurig en zonder vooroordelen waarnemen van belang is?

Je eigen mentale beelden vormen, ofwel je

6: voorstellingsvermogen trainen, is ook iets dat je bij de Kunstvakken leert. Dit helpt je om in actie te komen op een bepaalde manier en om oplossingen te bedenken. Deze vaardigheid werd door Einstein zelfs gebruikt: hij zei dat hij in beelden dacht, daarmee bedoelde hij

dat hij zich bij het nadenken over wetenschappelijke problemen een mentaal beeld vormde en dan de oplossing vond. Bij de kunstvakken en CKV leer je dit het meest direct, je leert het bij het maken van werkstukken, het ontwerpen.

7: Innovatie is nog een algemene vaardigheid die je bij de Kunstvakken leert. Aan de hand van experimenten doen, risico's daarbij nemen, leer je nieuwe dingen te maken en te ontdekken. Soms gebeurt dat helemaal toevallig, maar het leren experimenteren is iets wat telkens weer terugkomt bij de kunstvakken als je iets moet gaan maken. Van de fouten die je daarbij maakt, kun je leren.

Ook leer je **8: creatief denken**, dat is divergent denken ofwel heel veel goede antwoorden of mogelijkheden bedenken voor een bepaald probleem. Einstein zei hierover: *“Logica brengt je van A naar B, verbeelding brengt je overal”* Creativiteit en innovatief zijn, zijn DE belangrijke vaardigheden voor de toekomst, in heel veel beroepen.

9: Reflectie is ook iets dat je bij de Kunstvakken leert: vaak zien mensen kunstvakken als de vakken waarbij je lekker even onderuit kunt zakken en niet te diep hoeft na te denken....Maar bij de kunstvakken leer je op andere dan verbale (talige) manieren te denken, maar juist in beelden. Maar ook leer je wel in taal denken, omdat je over de kunst natuurlijk nadenkt en praat met anderen. Daarbij ben je ook heel vaak jezelf aan het evalueren, omdat je over je project nadenkt, wat je ermee wilt uitdrukken, over wat goed gaat en wat niet en hoe dat komt en vooral hoe je het beter kunt doen om het project te laten slagen. Goed kunnen reflecteren en een goede zelfevaluatie kunnen maken is de basis voor goed kunnen leren (je weet dan wat je fout doet en hoe je het kunt verbeteren) en zul je in de rest van je loopbaan nog erg vaak nodig hebben.

10: Procesmatig werken leer je ook bij de Kunstvakken: Wanneer je een werk maakt, noteer je wat je allemaal van plan bent en wat je hebt gedaan in je logboek of kunstdossier. Daardoor kun je terugblikken op je eigen leerproces en dat is iets waar je heel veel van leert. Ook krijg je tijdens het proces van dingen maken, feedback van je docent of van andere leerlingen. Deze werkwijze is heel specifiek voor de kunstvakken en heb je in je latere studie en werk nog heel vaak nodig: ook daar wordt gewerkt in een proces waarbij je feedback krijgt en dan weer bij moet sturen om een goed product te krijgen.

Leven in een snel veranderende, globale wereld. Leerlingen die in een snel veranderende wereld leven, hebben veel aan de vaardigheden die zij bij de kunstvakken leren. De belangrijke vaardigheden voor de toekomst zijn: waarnemen/observeren, een voorstellingsvermogen hebben, innoveren, en (divergent) denken. Diegenen die goed geleerd hebben bij de kunstvakken hebben geleerd om nieuwe patronen te zien, weten hoe je van je eigen fouten kunt leren en hoe je problemen kunt oplossen door je voorstellingsvermogen te gebruiken, zij zijn degenen die de nieuwe antwoorden kunnen geven die we nodig hebben in de toekomst.

Deze 10 belangrijke vaardigheden leer je dus bij de Kunstvakken!

**Winner/Hetland: 'The Arts and Academic Improvement: What the Evidence Shows' en 'Art for our Sake'
Gardner: 'Frames of Mind' en 'Five Minds for the Future'*

Marie-Thérèse van de Kamp

Wil je meer weten, kijk op www.kunstcontext.com (en dan bij *legitimatie*)

Beroepen in de kunst en cultuur waarbij je deze vaardigheden nodig hebt zijn te vinden in de: architectuur, mode, film-wetenschappen, media- en communicatie-wetenschappen, kunstgeschiedenis, theaterwetenschappen, industriële vormgeving, ICT- en gamedesign, filmindustrie, fotografie, reclame, onderwijs, toeristische industrie, vrijetijdsindustrie, kunstmanagement, creatieve therapie.

Daarnaast zijn er veel beroepen waarbij je de vaardigheden die je bij de kunstvakken geleerd hebt kunt gebruiken, zoals beroepen in de: psychologie, pedagogiek, journalistiek, media, communicatie.